

1988

Lex van Nes (1961) is sinds kort bestuurslid. Tijdens de verbouwing was hij zelfwerkzaamheids-coördinator. In 1988 kwam hij in het Veem en begon een lijsten- en meubelmakerij. Voor die tijd studeerde hij aan de rijksacademie voor Beeldende Kunsten.

‘Het tijdschema van de Verbouwing drukte alles en iedereen in de hoek.’

Vanaf de dag waarop de eerste ‘kraker’ het Veem betrok is er eigenlijk constant gebouwd en dit zal in de lengte van jaren blijven doorgaan. Toch, vraag je een Vemer naar ‘de verbouwing’, dan zal hij of zij denken aan de periode dat het Veem daadwerkelijk in de steigers stond. Dit was de periode van mei 1989 tot juni 1990, waarin zoveel mogelijk plannen tegelijkertijd werden uitgevoerd.

Sinds het moment dat het Veem zijn huidige functie kreeg, zijn door de gebruikers van het gebouw alle huidige ruimtes gebouwd. De muren werden volgens een bepaald plan neergezet. De binnenruimten werden vervolgens door de gebruiker naar eigen behoefte en inzicht verder afgebouwd en ingericht.

Veel werd gedaan in het kader van de zogeheten ‘zelfwerkzaamheid’. In ruil voor een huurkorting konden Vemers een deel van hun arbeidsloon terugverdienen. De regeling bestaat nog steeds.

Met het ontstaan van de grootste plannen voor de vervolmaking van het gebouw, groeide ook het besef dat een groot deel van de werkzaamheden, ondanks het aanwezige potentieel, niet door Vemers zelf gedaan zou kunnen worden. Naast de pogingen om het Veem officieel te huren van de gemeente Amsterdam, werden er tegelijkertijd subsidies aangevraagd om ‘de verbouwing’ te kunnen realiseren. Naast een wensenpakket ontstond er een ‘eisenpakket’. Het Veem, dat een geraamte heeft van gietijzer, staal en hout, kreeg een lijst van brandveiligheidseisen waaraan voldaan moest worden. Om esthetische redenen koos men als een voornaamste brandbeveiliging voor een sprinklerinstallatie, die van voor-tot najaar 1989 is aangelegd. Tijdens deze periode werd duidelijk dat het geen lolletje is, door te gaan, met je eigen werkzaamheden, terwijl er in en naast je ruimte wordt gewerkt aan een klus waarvan de arbeidsuren zwaar tellen. Het tijdschema drukte alles en iedereen in een hoek.

In augustus 1989 begon de ‘echte’ verbouwing. Aannemersbedrijf stadswerk sloeg haar kamp op in een ruimte aan de westgevel van het gebouw en bereidde zich voor op de slag. De daken van nummer 410 en 312 kregen een nieuwe jas, inclusief randen, dakgoten, daklichten, lichtkoepels, schoorstenen, enzovoort. Twee hijshuisjes werden volledig afgebroken en op een nieuw fundament weer opgebouwd naar het oorspronkelijk ontwerp van de architect. Ondertussen werd er in het Veem in zelfwerkzaamheid gewerkt aan het ommantelen van het trappenhuis aan de oostzijde. Een extern elektrotechnisch bureau nam tegelijkertijd de noodverlichting voor zijn rekening.

Terwijl de werkzaamheden aan het dak vorderden, begon de restauratie van de gevel van nummer 410. Alle scheuren en gaten werden opengehakt en weer dichtgemetseld. Langzamerhand zou zo de gehele gevel worden gerestaureerd; eerst de straatzijde van nummer 410, daarna – in oostelijke richting- de kadegevel, de westgevel en tenslotte de

voorgevel van nummer 410. De reden van deze volgorde was het feit de Vemers tijd nodig hadden om de mogelijkheden van een historische renovatie van de Westgevel te onderzoeken. Financiering hiervan bleek echter niet mogelijk.

De restauratie van de gevel heeft uiteindelijk erg veel tijd gekost, zodat men tot ver in het voorjaar 1990 aan het bikken en hakken bleef. Vooral de gevel van nummer 412 bleek in zeer slechte staat. Toen ook alle ramen en kozijnen vervangen waren leek nummer 412 uit de as herrezen. De binnenwerkzaamheden had de aannemer voor het laatste bewaard. Voor de Vemers vroeg deze periode veel van hun geduld en improvisatievermogen.

Uitkijkend naar de tijd dat alle vloeren in het Veem gestort zouden gaan worden leek het of alle andere werkzaamheden in het geheel geen overlast bezorgden. En ook ie tijd brak aan. Het gebouw werd globaal in vijf stukken verdeeld, waarvan elk deel in een keer gestort zou worden. De verschillende delen werden om de twee weken gestort, ieder sector moest in een keer leeggehaald worden. Alle bezittingen moesten dus opgeslagen worden in gangen, ruimtes van burens of speciaal gefabriceerde vloertjes. Een probleem was dat de anhydrietvloeren een droogtijd hadden van drie weken, terwijl de opslagmogelijkheid beperkt was tot twee weken. De volgende lichterij verhuizers stond dan alweer klaar om voor zijn spullen een veilig heenkomen te zoeken. Het werk zat er bijna op. De binnenmuren waren gestucadoord, alleen de lift moest nog worden geïnstalleerd. De afwerking van de binnenkant van het gebouw zou in zelfwerkzaamheid gedaan worden, want een kozijntje schilderen kan iedereen. Bovendien waren we door onze subsidies en leningen heen. Drie miljoen gulden was in een jaar uitgegeven. Het werd tijd een beetje rustig aan te doen.